

Sygn. akt II W 327/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 lipca 2018 r.

Sąd Rejonowy w Gorlicach II Wydział Karny

w składzie:

Przewodniczący – SSR Bogusław Gawlik

Protokolant st.sekr.sądowy Elżbieta Kwiatkowska

w obecności przedstawiciela oskarżyciela Urzędu Skarbowego w Gorlicach Witolda Kluczewskiego

po rozpoznaniu dnia 28. 05, 06. 07. 2018 r. na rozprawie

sprawy przeciwko J. T.

s. E. i M. zd. M.

ur. (...) R.

oskarżonego o to, że:

pełniąc funkcję prezesa zarządu Przedsiębiorstwa Produkcyjno – Handlowego (...) Sp. z o.o. z siedzibą w G. oraz będąc osobą odpowiedzialną za sprawy gospodarcze, w szczególności finansowe Spółki, uporczywie nie wpłacał do Urzędu Skarbowego w G. podatku od towarów i usług (VAT) w okresie od dnia 26-04-2016 r. do dnia 27-09-2016 r., tj. za III, IV, V, VI, VII i VIII 2016 r. w łącznej kwocie 83262,63 zł dotyczącego (...) Sp. z o.o. z siedzibą w G.,

tj. o wykroczenie z art. 57§1 kks w zw. z art. 9§3 kks

I. oskarżonego J. T. uniewinnia od zarzucanego mu wykroczenia z art. 57§1 kks w zw. z art. 9§3 kks a kosztami procesu na zasadzie art. 632 pkt 2 kpk w zw. z art. 113 §1 kks obciąża Skarb Państwa,

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz oskarżonego J. T. kwotę 1 368 (jeden tysiąc trzysta sześćdziesiąt osiem) złotych tytułem zwrotu wydatków związanych z jego reprezentacją w dochodzeniu i w postępowaniu przed sądem.

sygn. akt II W 327/17

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 13. 07. 2018 r.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny .

Oskarżony J. T. m. in. w okresie kwiecień do wrzesień 2016 r. był prezesem zarządu Spółki z o. o. O. w G. i z tego tytułu będąc osobą odpowiedzialną m. in. za sprawy finansowe spółki zobowiązany był do płacenia podatku od towarów i usług (...) do Urzędu Skarbowego w G..

Oskarżony w tym okresie, wcześniej i później (oraz nadal) był prezesem zarządu tejże spółki oraz większościovym udziałowcem.

W okresie od 26. 04 do 27. 09. 2016 r. należny za okres od marca do sierpnia 2016 r. podatek VAT w łącznej kwocie 83 262,63 złote nie był uiszczony. Zobowiązanie jak wyżej zaległości z tego tytułu wynikały ze złożenia przez spółkę korekt deklaracji VAT-7, z uwagi na nieuregulowanie zobowiązań wobec kontrahenta w terminie 150 dni. Zaległości te na dzień rozprawy 06. 07. 2018 r. nieuregulowane zostały co do kwoty 61 102, 93 złote.

Dowody: wyjaśnienia oskarżonego J. T. k. 17, 93-94; deklaracje VAT- 7 oraz korygujące za okres marzec do sierpień 2016 r. k. 96-105; wypis z KRS-u k. 3-6; wykaz zaległości k. 147.

Powodem nieuregulowania przez spółkę oskarżonego wyżej wymienionego podatku VAT były istotne trudności finansowe spółki związane z utratą płynności finansowej oraz praktycznie zaprzestaniem prowadzenia działalności od kwietnia 2016 r. (prowadzona była jedynie sprzedaż przez oskarżonego w sklepie drobnych towarów w postaci olejów itp. oraz prowadzona była stacja paliw w R.).

Już znacznie wcześniej przed kwietniem 2016 r. spółka popadła w poważne problemy finansowe, czego przejawem były corocznie ponoszone znaczne straty i rosące zobowiązania prywatnoprawne i publicznoprawne.

Na koniec 2015 r. zobowiązania krótkoterminowe spółki wynosiły ponad 1 mln 600 tys. złotych, w tym z tytułu kredytów i pożyczek ponad 500 tys. złotych. Strata spółki wyniosła ponad 220 tys. złotych. Zobowiązania te w związku ze znacznym ograniczeniem działalności rosły i na koniec 2016 r. były zbliżone lub rosły (strata wyniosła prawie 700 tys. złotych).

Ilość pracowników od maja 2016 r. zmniejszyła się do sierpnia 2016 r. do czterech osób, później do dwóch, zaś od stycznia 2017 r. faktycznie jedynym pracownikiem pozostał oskarżony, będący jednocześnie prezesem zarządu.

Na początku okresu, którego dotyczy obecna sprawa spółka posiadała łączne zaległości finansowe na kwotę znacznie ponad 1 milion złotych .

Już w poprzednich latach wobec spółki toczyły się postępowania komornicze z tytułu zaległości, w tym zajmowane były konta spółki. Tak było też w okresie kwietnia 2016 r., gdy konta zostały ponownie zajęte. Toczyła się również egzekucja z wierzytelności a później z nieruchomości i ruchomości spółki. Z uwagi na zajęcie kont oskarżony został pozbawiony możliwości dysponowania kwotami, które na nie wpływały z tytułu prowadzonych, niekiedy skutecznych egzekucji wobec dłużników spółki i z innego tytułu. Dysponował jedynie drobnymi kwotami za sprzedaż pozostałych jeszcze w sklepie towarów i z dochodów ze sprzedaży paliwa na stacji paliw, z czego starał się regulować zaległości wobec pracowników. Sam nie pobierał wynagrodzenia od ok. maja 2016 r.

Pismem z 09. 05. 2016 r. oskarżony złożył wniosek do Sądu Gospodarczego w K.o upadłość spółki, wskazując w nim i w załącznikach, że zobowiązania spółki wynoszą ponad 1 mln 300 tys. złotych. Wniosek ten został zwrócony albowiem oskarżony nie uzupełnił braków z uwagi na brak pracowników i swój stan zdrowia. W czasie orzekania nadal toczą się różne postępowania egzekucyjne wobec spółki.

Dowody: wyjaśnienia oskarżonego J. T. k. 17, 93-94; przedłożone przez obrońcę szereg pism dotyczących trudnej sytuacji finansowej spółki przed kwietniem 2016 r. k. 107-145, w tym w szczególności bilans i rachunek zysków i strat za 2016 i 2017 r. ze stanem porównawczym do 2015 r. oraz sprawozdań finansowych za 2016 i 2017 r. k. 110-127; wniosek o upadłość i inne z tym związane k. 136-142; fragmenty akt sprawy IIK 228/18 z materiałami obrazującymi sytuację spółki przed kwietniem 2016 r. k. 149-290, w tym w szczególności kserokopie fragmentów akt postępowań komorniczych i pism o zajęciu kont k. 149, 164-169, 177, 180, 201-202, 207-209 oraz bilans i rachunek zysków i strat za 2014 r. z danymi porównawczymi do 2013 r. k. 224-227; akt oskarżenia w sprawie IIK 228/18 k. 288-289

Oskarżony J. T. w czasie popełnienia zarzucanego mu czynu był poczytalny (w pełni zachowana zdolność rozpoznania znaczenia czynu i pokierowania swoim postępowaniem). Występują jedynie u niego nawracające zaburzenia depresyjne .

Dowód: opinia biegłej lekarza psychiatry k. 41-42

W akcie oskarżenia J. T. zarzucono to, że pełniąc funkcję prezesa zarządu Przedsiębiorstwa Produkcyjno – Handlowego (...) Sp. z o.o. z siedzibą w G. oraz będąc osobą odpowiedzialną za sprawy gospodarcze, w szczególności finansowe Spółki, uporczywie nie wpłacał do Urzędu Skarbowego w G. podatku od towarów i usług (VAT) w okresie od dnia 26-04-2016 r. do dnia 27-09-2016 r., tj. za III, IV, V, VI, VII i VIII 2016 r. w łącznej kwocie 83262,63 zł dotyczącego (...) Sp. z o.o. z siedzibą w G. tj. wykroczenie z art. 57§1 kks w zw. z art. 9§3 kks

Oskarżony słuchany w postępowaniu wyjaśniającym przyznał się do nieuregulowania podatku ale nie przyznał się do winy. Podniósł, iż to nie było przejawem jego uporczywości, nie wynikało z jego złośliwości ani celowości a było związane z utratą płynności finansowej oraz zajęciem rachunku spółki przez komornika. To zaś spowodowało utratę możliwości korzystania ze środków na spłatę zadłużenia z tytułu zobowiązań podatkowych. Wskazał oskarżony, że podjął działania związane z regulowaniem zobowiązań wobec pracowników, które wynoszą ok. 10 200 złotych a zobowiązania wobec niego samego z tytułu wynagrodzenia pochodzą od czerwca 2016 r. Jedynie sam obecnie jest zatrudniony w spółce i nie widzi realnych możliwości jej odbudowania. Spółka posiada zobowiązania o wartości ok. 620 tys. złotych. Za zgodą komornika sprzedaje on drobne towary handlowe a nie ma swobody dysponowania majątkiem z uwagi na zajęcia komornicze.

Przed sądem oskarżony wyjaśnił podobnie, w tym że po zajęciu komornika spółka utraciła płynność finansową i od maja 2016 r. praktycznie nie prowadzi działalności. Wskazał oskarżony, że liczba pracowników od tego czasu była praktycznie zmniejszana a ci, którzy pozostali od maja 2016 r. prowadzili inwentaryzację a on zajmował się sprzedażą towarów w sklepie, który jest w budynku, gdzie mieszka. Wyjaśnił jaki charakter mają zobowiązania z obecnej sprawy (korekta deklaracji VAT). Podniósł, że obecnie zobowiązania spółki wynoszą ponad 1 mln złotych, w tym dwa kredyty bankowe. Sprzedana została nieruchomość przez komornika w B. i trwa proces podziału środków wobec wierzycieli. Przeciwno oskarżonemu toczy się w tutejszym sądzie sprawa z wniosku wierzyciela pana K., gdzie zostały zajęte udziały spółki oraz sprawa o niezapłacenie podatku pracownikom. Ponownie podniósł oskarżony, że po zajęciu konta dysponował jedynie drobną gotówką ze sprzedaży towarów w sklepie, czy też paliwa ze stacji paliw w Ropiczy.

Nie dysponując kontem nie mógł wystąpić do oskarżyciela o rozłożenie należności na raty. Uregulował zobowiązania wobec pracowników, którzy wycofali swe pozwy a ostatniemu z nich zapłacił w grudniu 2016 r. Nie był w stanie obiektywnie uregulować zobowiązań a powodem pogorszenia się sytuacji spółki było działanie na rynku większych i mocniejszych podmiotów.

Sąd dał wiarę wyjaśnieniom oskarżonego, które są logiczne i przekonujące a także znajdują potwierdzenie w szeregu dokumentach przedłożonych przez obrońcę za pismem z 11. 06. 2018 r. a także uzyskanych przez sąd z urzędu z akt sprawy IIK 228/18.

Analiza tych dokumentów wskazuje, że istotnie sytuacja finansowa spółki oskarżonego na początku czasokresu czynu była już bardzo trudna a nadto pogarszała się w czasie. Działalność spółki przynosiła zresztą straty już od 2013r., które generalnie rosły oraz prowadzone były postępowania komornicze od co najmniej od 2014 r. związane z zajęciem szeregu składników majątku spółki, w tym z zajęciem kont.

Odnosząc to do znamion zarzucanego oskarżonemu czynu w postaci uporczywego niewpłacania podatku – brak dostatecznych podstaw do przypisania oskarżonemu znamienia uporczywości a tym samym winy.

Ustawodawca nie definiuje pojęcia uporczywości ale powszechnie w doktrynie przyjmuje się, że na to wskazuje zarówno cykliczność zachowań podatnika, polegająca na umyślnym niestosowaniu się do wymogu terminowego płacenia podatku, jak i jednorazowe ale długotrwałe zaniechanie przez niego regulowania podatku płaconego jednorazowo (w tym ostatnim zakresie występują spory w doktrynie, co nie ma w ogóle znaczenia w obecnej sprawie wobec faktu, iż zobowiązanie pochodzi z kilku deklaracji podatkowych i z podatku, który powinien być regulowany do dnia 25-go danego miesiąca za miesiąc poprzedni).

Pojęcie uporczywości zawiera w sobie świadomość niweczenia możliwości osiągnięcia stanu założonego przez prawo. Czynu zaś z art. 57 §1 kks można dopuścić się jedynie umyślnie w zamiarze bezpośrednim i to szczególnie zabarwionym negatywnym stosunkiem psychicznym do wykonania ciężącego na nim obowiązku. Stosunek ten objawia się tym, że mimo obiektywnej możliwości zapłaty podatku sprawca nie dokonuje tej czynności, gdyż nie chce tego uczynić lub lekceważy ten obowiązek (komentarz do art. 57 kks Igora Zgolińskiego). Od strony podmiotowej zatem pojęcie „uchylania się” oznacza negatywny stosunek psychiczny osoby zobowiązanej do wykonania nałożonego na nią obowiązku, który sprawia, że mimo obiektywnej możliwości jego wykonania sprawca obowiązku tego nie wypełnia, gdyż wypełnić go nie chce lub też lekceważy obowiązek nałożony wyrokiem (tak SN w wyroku z 17. 04. 1996 r. (...) 204/96).

W związku z powyższym w ocenie sądu brak wystarczających podstaw do przypisania oskarżonemu winy umyślnej i to w formie kwalifikowanej.

Analiza zgromadzonego materiału wskazuje, że niewykonanie obowiązku przez oskarżonego wynikało z przyczyn obiektywnych i związane było z poważnymi trudnościami finansowymi spółki, istniejącymi już znacznie wcześniej niż czasokres obecnego czynu. Oskarżony powinien dołożyć większej staranności w szybszym rozwiązaniu tej kwestii poprzez złożenie skutecznego wniosku o upadłość lub sami wierzyciele taki wniosek powinni złożyć. Jednakże to nie wystarcza do poczynienia odmiennych wniosków albowiem dostatecznie wykazana jest faktycznie bardzo zła sytuacja finansowa spółki i brak złej woli oskarżonego w nieregulowaniu podatków.

Można wspomnieć, że oskarżony sam nie pobierał wynagrodzenia a starał się uregulować zobowiązania wobec pracowników za 2016 r. i częściowo inne (wnosząc do komornika o „odblokowanie konta”), co udało mu się dokonać. Pracownicy zostali zaspokojeni i wycofali pozwy, gdzie informacje w tym zakresie znajdują się w materiałach przekazanych zarówno przez obrońcę, jak i uzyskanych z urzędu m. in. k. 128-135. Oskarżony udzielał również pożyczki z własnego majątku spółce a takich także udzielała jego żona (k. 143-144). Wynika z tego m. in., że oskarżony starał się regulować zobowiązania w miarę swoich możliwości a także utrzymać funkcjonowanie spółki jak najdłużej, choć w tym ostatnim zakresie niestety istniejące zobowiązania i konkurencyjność innych podmiotów doprowadziły faktycznie spółkę do stanu niewypłacalności. Nie był w stanie oskarżony regulować zobowiązań z obecnej sprawy, które są dość duże a nie sposób mu zarzucić, że nie starał się w pierwszej kolejności zaspokoić należności pracownicze lub inne niepublicznoprawne.

W związku z powyższym uniewinniono oskarżonego od popełnienia zarzuczonego mu wykroczenia a kosztami procesu obciążono Skarb Państwa, zasądając z tego tytułu na rzecz oskarżonego kwotę 1 368 złotych tytułem zwrotu wydatków związanych z jego reprezentacją w postępowaniu wyjaśniającym i przed sądem (tzw. taryfowe 360 złotych plus 840 złotych plus 20 % od tej ostatniej kwoty za kolejny termin rozprawy).